

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 12

91. ÅRGANG

9. JUNI

1979

UNGDOMSKATEKESEN	S. 2
SOGNEPRESTEN PÅ HAMAR	S. 6
GRENSESPRENGENDE BIBELTOLKNING	S. 8
FORSVUNDNE FANGER I ARGENTINA	S. 10

NESTE NUMMER KOMMER 23. JUNI 1979

Ungdomskatekesen på Mariaholm

Av Josef Plocinski

I en rekke år ble konfirmantundervisningen i Oslo holdt på tradisjonelt vis. Imidlertid hadde kateketene i St. Olav og St. Hallvard fornemmelsen av at de ikke nådde frem med sin undervisning. Det var flere grunner til dette. En årsak var den kjensgjerning at svært mange av konfirmantene bodde langt unna undervisningsstedet og derfor ikke kunne komme regelmessig. Undervisningen ble oppstykket og uten sammenheng fordi fremmøtet var varierende. Kveldsundervisningen ble også en stor påkjenning for de unge ettersom de allerede hadde en lang skoledag bak seg når de kom til konfirmantforberedelsene. Et annet moment som talte for en forandring i opplegget, var at mange konfirmanter ikke hadde regelmessig kontakt med kirken. De kom riktignok til undervisningen, men deltok ellers sjeldent i gudstjenestelivet.

Initiativtageren til det nye oppleg-

get var en av kapellanene i Oslo. Det er hans store fortjeneste at han greide å få mulige ledere interessert i et alternativt opplegg på Mariaholm. Stedet pekte seg ut fordi det var godt egnet til undervisning.

I den første tiden var hovedoppgaven å skaffe nok ledere. Initiativtageren engasjerte først en ansvarlig person som skulle være ledd mellom foreldre og Ungdomskatekesen. I tillegg til dette skulle han også være øverste ansvarlige leder på stedet, med særlig vekt på å ta seg av disiplinære problemer som eventuelt kunne oppstå. Den leder som sa seg villig til å være med, hadde de beste forutsetninger, ettersom han tidligere hadde vært med i katolsk ungdomsarbeid.

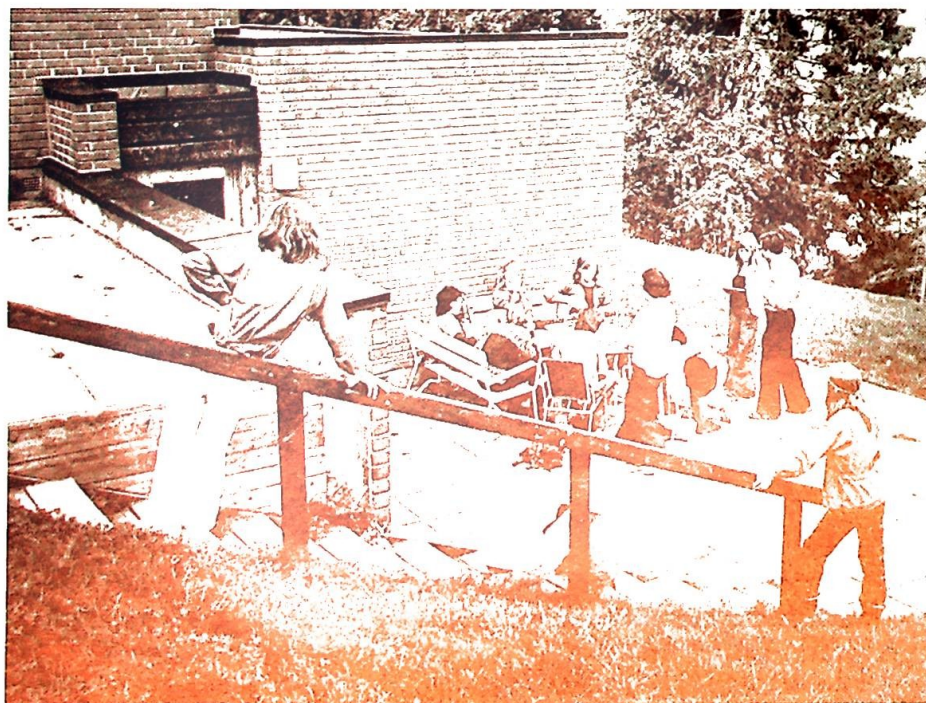
De øvrige legfolk som ble forespurt, skulle også oppfylle visse betingelser: Blant annet være interessert i katolsk ungdomsarbeid og ha en naturlig evne til å omgås unge mennesker.

Etterhvert klarte initiativtageren å samle ti-elleve ledere som var interesserte og også kvalifiserte til en slik katekese. Gruppen besto av to prestere, to søstre og en rekke legfolk. De fleste var nok litt usikre på hvordan man skulle gripe det hele an, både med hensyn til organisering og innhold.

Hva slags ungdom ville man nå?

Utgangspunktet var at man ville forbedre konfirmantundervisningen. Blant annet ønsket man å minske frafallet blant dem som allerede var konfirmert. I den vanlige konfirmantundervisningen forholdt det seg slik at de unge riktignok møtte opp til undervisning, så lenge de var nødt til det. Det var selve konfirmasjonsåret. Etter feringen forsvant mange fra katolsk ungdomsarbeid, og de mistet også sin forankring i vår kirke. For å forebygge en slik utvikling tok man sikte på å ha tre årsklasser på Mariaholm. Det var to forberedelsesår til feringen — dvs. 8/9 klasse. Men i tillegg hadde man 10. klasse, som besto av dem som allerede var konfirmert. Tanken var som sagt å holde kontakt med de unge. Idéen var god, men den skulle vise seg meget vanskelig å gjennomføre på pedagogisk forsvarlig måte. Aldersspredningen blant 60/70 ungdommer ble for stor, og det var vanskelig å finne frem til undervisning som passet til de tre årsklassene. På et senere tidspunkt så man seg nødt til å skille ut den eldste gruppen for å arrangere egne weekender for dem.

Antallet unge har variert en del de årene vi har hatt Ungdomskatekesen. På sitt høyeste var det mellom 60 og 70, i dag er det nede på ca 45.

Antallet unge har variert en del de årene vi har hatt ungdomskatekesen.

Hvordan er weekendene blitt forberedt?

Vanligvis har det vært ti-elleve ledere på weekendene, derav fire kateketer: to prester og to søstre, men også dette har variert en del. Kateketopp-gaven har imidlertid ikke vært forbeholdt prester og søstre, også legfolk har innehatt dette vervet. Tanken bak kateketordningen var at kateketene skulle ta seg av det rent undervisningsmessige. De skulle på forhånd sammen utarbeide undervisningsopplegg som kunne brukes på Mariaholm. Nettopp dette har vært et svært krevende arbeid. Fra tidligere fantes det lite eller ingenting av egnet materiale. Man var derfor tvunget til å starte fra begynnelsen. Når et slikt undervisningsopplegg ble laget, var utgangspunktet ungdommens egen situasjon idag. Den ene ledetråd for dette har vært at materialet skulle være problemorientert, dvs. det skulle ta opp sider ved samfunnet og de unges livssituasjon som trengte til belysning fra katolsk hold. Som eksempel på dette er emner som: diskriminering, søken etter mening med livet, forholdet mellom de to kjønn osv. Imidlertid skulle man ikke bli stående ved dette; lederne ville også formidle kirkens lære. Her fantes emner som: sakramentene, troen, synet på kirken. Nettopp balansegangen mellom problemorientert undervisning og viten om kirkens lære, har vært vanskelig, men det synes likevel å være det beste alternativ som byr seg i dag. Eftersom årene gikk, ble det utarbeidet foldere på grunnlag av undervisningsmaterialet som var blitt brukt på Mariaholm. Disse folderne blir nå brukt i undervisningen i flere menigheter i Norge.

Aktiviteter og grupper

Det har vært et kjennetegn ved Ungdomskatekesen at man har søkt å kombinere undervisningen med andre aktiviteter. Her har legfolk ydet sin største innsats. Flere av lederne har hatt utdanning på spesielle felter som man nyttiggjorde seg. På weekendene har det vært følgende interessegrupper: drama, musikk, montasje

Kapellet på Mariaholm vinterstid.

dvs. lysbilder og lyd, forming, meditasjonsgrupper, liturgi. Det har vært avsatt to timer til disse gruppene. Interessegruppene har vært svært viktige. Her har deltagerne fått anledning til å velge den gruppe som passet dem best. Derfor ble de kalt interessegrupper. En meget viktig bi-effekt ved dette var at de gjorde oppholdet på Mariaholm mindre skolepreget.

Ungdomskatekesen har hatt tre typer grupper. For det første kateketgruppene, ledet av en kateket. Undervisningen var det sentrale her. Dernest interessegrupper hvor det ble lagt vekt på aktivitet av forskjellig slag: det undervisningsmessige skulle tre tilbake for kreative sysler. Den tredje type var minigruppene. De besto av seks-syv deltagere. Hver leder hadde sin egen lille minigruppe. Ideen bak dette var at alle deltagere skulle få anledning til å være med på diskusjoner. Erfaringsmessig er det mange ungdommer som føler seg hemmet i større forsamlinger, derfor

innførte man minigrupper. Man diskuterer her emner som har sammenheng med hovedtema for hele weekenden.

Gudstjenesteliv og andakter

Weekendene på Mariaholm har ikke bare vært preget av undervisning og aktivitet. Messe og andakt har hatt sin faste plass på programmet. Andakten var et fast avslutningspunkt første dag. I andaktene har det vekslet mellom meditasjon, tekstlesing og noen ganger sang. Søndagene ble alltid åpnet med en enkel andakt i kapellet. Ledelsen har lagt vekt på at andakt og messe var en nødvendig del av oppholdet på Mariaholm. Deltagelsen i andakter og gudstjeneste har derfor vært obligatorisk. Søndagene har fått sitt høydepunkt i messen. Som før nevnt har det alltid vært en liturgigruppe på Mariaholm. Dens oppgave besto i å legge alt til rette for søndagenes gudstje-

(Forts. s. 11)

Misforstått

Å tilhøre en minoritet er ikke noe enestående for oss katolske kristne i Norge. Det finnes mange minoriteter — religiøse og andre. Selv om vi kanskje ikke alltid føler oss særlig beslektet med dem, kan vi ikke se bort fra visse trekk som vi har felles; trekk som mindre avhenger av hva vi står for enn det faktum at vi er i mindretall.

Å tilhøre en minoritet kan ofte gi en solidaritet og en fellesskapsfølelse som gagnar både de som er i og utenfor dette fellesskap. Mennesker som står sammen om en felles sak har mer enn én gang vist at de kan utrette adskillig mer enn hva deres beskjedne antall kunne gi løfte om.

Men selvsagt opplever man også tunge sider ved å være i mindretall. I pessimistiske stunder kan man føle seg riktig misforstått. Her står vi med våre meninger og overbevisninger om dette og hint — ja, kanskje gjelder det t.o.m. vår tro — men vi møter sørgelig lite forståelse fra dem omkring. Visst kan vi forklare det nokså fornuftig: De andre vet jo egentlig ikke hva det er vi står for, skikkelig informasjon mangler. Da er det svært rimelig at fordommer eksisterer. Som katolske kristne kjenner vi oss godt igjen her. Og daglige erfaringer viser at denne opplevelse av misforståthet ikke bare er en subjektiv fornemmelse. Det er fortsatt mange fordommer og vrangforestillinger om vår kirke i omløp.

Men selv om vi med en viss rett kan si at vi ikke blir forstått i den grad vi kunne ha ønsket — kanskje fortjent — så må ikke dette få oss til å tro at det bare er de andre som burde forstå oss. Også vi har fordommer, og kanskje er vi på vår måte like langt fra idealet om toleranse som mange andre.

Vi venter utvilsomt å bli forstått av ikke-katolske kristne i vår nærhet, men gjør vi nok for å forstå dem? Det er alltid fristende å være seg selv nok; glemme den rikdom de andre faktisk er bærere av. Viste vi større interesse og lydhørhet for andre, ville vi kanskje også lettere kunne formidle vår egen arv og tradisjon videre. Mange misforståelser har som kjent sin årsak i at man ikke taler samme språk og derfor snakker forbi hverandre.

Op til slutt: Er vi egentlig lydhore nok overfor minoriteter som ikke tenker som oss, men kanskje likevel kunne gi oss meget? Hva f.eks. med de fremmede blant oss? Forstår vi dem?

PAVEN BESØKTE MONTE CASSINO

18. mai — på 35 års dagen for avslutningen av kampene på Monte Cassino — besøkte pave Johannes Paul II klostret som St. Benedikt grunnla for nesten 1500 år siden. Messen feiret han ved gravene til de tusen polske soldatene som mistet livet i kampene her.

Daily Mail

SØLIBATET I SØKELYSET

Kardinal Höffner, erkebiskop av Köln og president for den tyske bispekonferanse, har — sammen med et antall biskoper — uttalt seg til forsvar for pavens brev til presteskaper. Ledende teologer har kritisert at paven i sin henvendelse holder fast ved sølibatet. Ifølge kardinal Höffner var ikke sølibatet det eneste tema i pavens brev, hovedpunktet var at presten er en Guds gave til Kirken, og derfor en mann som vier sitt liv til menneskeheten.

I Østerrike fremholdt erkebiskopen av Wien, kardinal König, at pavens hovedhensikt var å vise at det ikke bare dreier seg om administrativ prosedyre, men om hellige løfter og alvorlige samvittighets-spørsmål.

På et tidligere tidspunkt hadde professor Hans Küng anklaget paven for å «krenke menneskets rett til å inngå ekteskap» innenfor Kirken, mens han utenfor Kirken er en forsvarer av menneskets rettigheter. Küng uttalte at «Den romersk-katolske kirke betaler en høy pris for å avkreve alle kandidater til presteskaper et løfte som utelukkende burde innfries av dem som mottar sølibatets kall som en uforskyldt nådegave.» Lignende kritikk er også kommet fra andre eminent romersk-katolske teologer i Tyskland, blant dem professor Peter Eicher og professor Uta Ranke-Heinemann.

The Tablet

BARNENATTVERD I DEN NORSKE KIRKE

Fra høsten av kan trolig barn fra 6-7 års alder kunne få nattverd sammen med familie. Den norske kirkens biskoper har bedt Kirkedepartementet gi kirkerettslig hjemmel for dette.

Vår Kirke

KATOLSK BARNEBOKPRIS TIL NORSK FORFATTERINNE

31. mai ble Den tyske bispekonferanses barnebokpris utdelt. Prisen deles mellom Kurs Hock (Tyskland) og Else Breen (Norge). Else Breen får prisen for ungdomsboken «I stripe genser». Boken har alt mottatt Den østerrikske statspris for årets beste barnebok.

Casaroli etterfølger kardinal Villot

Erkebiskop Agostino Casaroli er blitt utnevnt av paven til ny statssekretær etter kardinal Jean Villot som nylig døde.

Den 64 år gamle prelaten har gjennom flere år fungert som Vatikanets «utenriksminister», dvs. han har vært sekretær i statssekretariatet. I denne egenskap har han hatt som særlig oppdrag å føre forhandlinger med utenrikske makter. For mange er han blitt identifisert med Vatikanets østpolitikk, og det er et kjent faktum at man ikke sjelden kritiserer denne politikken — med rette eller usette. Hvordan kan han da bli utnevnt til ny statssekretær?

På det spørsmålet kan man først og fremst svare at paven tydeligvis anser ham som en dyktig og brukbar mann; vel inne i kuriens forvaltningssystem, og derfor skikket til å være en slags statsminister for paven. Casaroli har også fungert som konsulents i en rekke pavelige institusjoner. Han er alment verdsatt som forhandler selv av dem som ikke fullt ut deler hans meninger.

Det er vel også sannsynlig at pave Johannes Paul II selv ikke har vært så kritisk mot østpolitikken som en del andre. Man kan jo betrakte den utfra forskjellige synsvinkler. Ved et besøk i Ungarn for noen år siden snakket jeg med en prest om hans mening om østpolitikken og fikk høre en rekke kritiske kommentarer. Men til slutt sa han: «Skjønt det er vel slik at hvis vi ikke hadde Vatikanets østpolitikk, så hadde situasjonen for oss katolikker vært enda verre.»

Med en pave fra øststatene er det neppe noen større fare for en ettergivenhetspolitikk i forholdet til kommunistene. Kardinal Wojtyla var utvilsomt kjent som mer diplomatisk enn kardinal Wyszynski, men ingen har noensinne anklaget ham for å gå for langt.

Nytt konsistorium ventes snart

Den nye statssekretæren utnevnes til kardinal ved et kommende konsistorium, og man regner med også andre kardinalutnevnelser ved samme anledning. En er sikker: Mgr. Guiseppe Caprio. Han har fungert som stedfortreder i stats-

sekretariatet etter at Benelli ble erkebiskop i Firenze. Paven har nå utnevnt Caprio til leder for den delen av den økonomiske forvaltning som kalles Den hellige stols patrimonium. Tidligere har han vært sekretær her.

Som ny stedfortreder etter Caprio er spanjolen erkebiskop Eduardo Martinez Somalo utnevnt. Han var Benellis nærmeste medarbeider i 1970—75. Etterpå har han tjenestegjort som nuntius i Colombia. Casarolis annemann — mgr. Achille Silvestrini — flytter opp som «utenriksminister», og hans egen stilling inntas av en litauer, Andrys Jouzas Backis, som har vært tjenestemann i statssekretariatets utlandsavdeling.

Også i en rekke andre pavelige ministerier eller kongregasjoner, som de kalles, ventes ombytte på sjefsplassen. Ifølge Paul VI's bestemmelser er alle embetene begrenset til fem-års perioder, og når kardinalene fyller 75 år må de gå av. Her finnes altså naturlige forutsetninger for en rekke utnevnelser som vel kommer til å skje i forbindelse med det forestående konsistoriet hvor nye

kardinaler utnevnes. Kanskje får vi her se tegn på ytterligere internasjonalisering av kurien. Men viktigere enn internasjonalisering, er det at paven får medarbeidere som han kjenner og er vant til å samarbeide med.

Bertoli ny camerlengo

Kardinal Paoblo Bertoli er utnevnt til ny camerlengo. Han var blant dem som ble nevnt som mulig kandidat ved pavevalgene ifjor. Tidligere har han vært i pavelig diplomattjeneste. I 1969 ble han utnevnt til kardinal av Paul VI. Bertoli har i noen år ledet kongregasjonen for helgenkåringer. Senere har han gått av i denne stillingen for å tjenestegjøre som rådgiver i forskjellige andre kongregasjoner. Camerlengoen fungerer hovedsakelig når en pave er død og leder pavestolens forvaltning inntil en ny pave er valgt. Posten ble senest innehatt av den avdøde statssekretær kardinal Villot.

Lars Rooth

Erkebiskop Casaroli var hos statssjefen Henryk Jablonski for å forberede pavens reise til Polen.

Sognepresten på Hamar

«I dag ligger det katolske sentrum i Hamar inne i bykjernen, like ved byens stortorv. Det består av St. Torfinns kirke, prestegård, St. Torfinns sykehus (velkjent øyenklinikk, nå overtatt av det offentlige) samt en barnehage av samme navn, byens eldste i sitt slag.» Dette står å lese i en folder man finner i kirken.

Går vi tilbake til middelalderen, finner vi at Hamar i flere århundrer var det kirkelige sentrum for den sentrale del av Norge, og viktige kirkehistoriske begivenheter har utspilt seg der. Det er kanskje mer enn en tilfældighet at den katolske kirke på Hamar i dag har en sogneprest som er mer opptatt av vår kirkes historie enn de fleste.

— Det er blitt sagt at den dagen De kom til Norge for snart forti år siden, var det flere viktige begivenheter som falt sammen . . .

— Jeg spør gjerne mennesker når de kommer til Hamar og ser på St. Torfinns kirke hva de forbinder med søndag 3. september 1939. Det var dagen da krigserklæringen gikk over Nordsjøen. Hitler hadde to dager før gått inn i Polen, og England hadde sendt ultimatum om tilbaketrekning. Resultatet kjenner vi jo alle.

Denne søndagen ble St. Torfinns kirke innviet, og selv ankom jeg til Norge på samme dag. Da er det igrunnen nokså merkelig at man siden havner på Hamar selv! Først var det imidlertid Oslo og St. Olav som ventet.

— Tidspunktet var utvilsomt nokså spesielt. Hvordan var det å virke som katolsk prest i et okkupert land?

— Jeg husker godt 9. april. Tyskerne hadde jo stor fremgang i begynnelsen og i mai ble også Belgia, Luxemburg og Nederland okkupert. Vi som kom fra disse landene, fikk beskjed om å møte opp hos politiet. Vi var heller ikke lenger nøytrale. Etter flere timers venting hos myndighetene havnet vi — vi var flere katolske prester — i en celle i Møllergaten 19. Selvsagt var vi spent på hvordan det skulle gå. Takket være en henvendelse fra biskop Mangers til politiet ble vi løslatt. Vi måtte

underskrive en erklæring hvor vi lovet aldri å arbeide mot tyskerne. Heldigvis var det ingen som presenterte dette papiret for oss senere! Men prest var man jo for alle — enten det var «fiender» eller allierte.

— Offisielle kilder sier at De bl.a. har mottatt den franske utmerkelse «Æreslegionen» som takk for Deres hjelp til fanger fra Frankrike under krigen. Hvordan kom De i kontakt med dem?

— Foranledningen var et brev i 1943 fra pastor Gorissen som dengang var sogneprest i Bergen. Han spurte om jeg kunne tenke meg å feire messen i to franske fangeleire i Årdal — den ene i Øvre Årdal, den andre på Årdalstangen. Jeg var der fire ganger i året. Av og til hendte det at kjente fjes derfra dukket opp i Akersveien. Påskuddet for en bytur var som regel tannpine, men hensikten var gjerne en annen: å komme over grensen til Sverige.

— Etterhvert fikk De ord på Dem for å være presten som hjalp franske fanger til Sverige. Det kunne neppe foregå upåaktet i lengden?

— På festen for St. Markus — 25. april 1945 — ventet to menn på meg etter messen. Utenfor St. Olav sto en bil, og målet var Victoria terrasse. Etter forhør og et kjelleropphold der, puttet de meg i en svartemarja med kurs for Møllergaten 19. Via en «nyttetstjeneste» i morsetegn fangene i

mellom, fikk vi noen dager senere vite at Hitler var død. Vi var selvsagt nokså spent på hvilke følger dette ville få for oss. Vi var heldige. En patrulje fra Sveriges Røde Kors kom og overtok fengslet fra tyskerne, og ut på kvelden ble vi overført til Grini.

— De skulle likevel snart komme til Møllergaten 19 igjen?

— Ja, men nå i embets medfør. De allierte kom til landet med sine feltprester. Noen uker etter mitt opphold i Møllergaten 19, ba en britisk feltprest meg holde messen for fangene der hvis han selv ble forhindret. Hans adjutant skulle vente på meg. Adjutanten ventet på meg da jeg kom, men presten kom selv så jeg ministrerte. Stor var min forbauselse da jeg tredve år siden fikk vite at det var biskop Gran som var adjutanten den gang!

— Hva med Nederland og familien der?

— Nederland hadde kapitulert på forhånd, men nyhetene derfra var foruroligende. Den første posten fra min familie brukte nesten et halvt år på veien! Det var da ikke så merkelig at jeg benyttet første anledning som bød seg til å komme hjem — 2. januar 1946 gikk det første regelmessige fly til Amsterdam. Familien levde, men mye hadde jo skjedd.

— Hvor gikk så veien videre etter krigen?

— St. Olav i Oslo var min første prestatjeneste. Det var en rik tid, men det var utrolig mye arbeid og aldri ble man ferdig. Helt enkelt var det jo heller ikke alltid. Senere fulgte Porsgrunn, Hamar, Halden og de siste årene igjen Hamar.

— Jeg har inntrykk av at allerede i den første tiden i Norge, kom Deres

store interesse for historie til syne. Hva skyldes denne interessen?

— Med min avhandling i Fribourg var jeg kommet litt inn på historie — da særlig Universitetet i Paris i tiden 1250—1277 med Albert den Store, Thomas Aquinas og Siger av Brabant. Den siste ble min helt.

Da jeg kom til Norge, stod snart hundreårsfeiringen for den katolske kirkes komme til landet etter reformasjonen, for døren. Mgr. Kjelstrups bok «Norvegia Catholica» kom i slutten av 1942. Der stod det skrevet at man offisielt hadde begynt i 1843 på 9. april! At datoen var litt kjedelig er nesten unødvendig å tilføye. Spørsmålet om kirkens begynnelse opptok meg og jeg gikk på Universitetsbiblioteket for å se på avisene fra den gang. Først uten særlig hell, men så kom det: «I forgårs ble det katolske kapell åpnet.» Og dagen man viste til var 1. påskedag som i 1843 falt på 16. april.

Jeg tok så kontakt med pater Vanneufville som var i Stockholm, og brevsamlinger som finnes der, bekrefter at de norske aviser har rett. Jubileet ble flyttet fra 9. til 16. april!

— *Henrik Wergeland spilte jo også en viss rolle i 1843?*

— Det stemmer. Wergeland var ansatt i Riksarkivet og fikk derfor endel å gjøre med opprettelsen av det katolske kapellet. Han ble venn av pastor Montz — den første presten — og korrigererte prekenene hans. Wergeland opplyste også at det har vært en katolsk prest i Oslo i 1780-årene hos den franske konsul. Det var jo da nærliggende å spørre om det har vært andre her tidligere. Norske katolikkens historie i tiden 1600—1843 kom fra da av til å oppta meg meget.

— *De har alt nevnt materialet i Sverige. Man må vel gjerne til andre land for å finne opplysninger om slike spørsmål?*

— Det er nødvendig siden materialet innenfor landets grenser er svært begrenset. I 1949 hadde jeg et halvt års reisepermisjon. Turen gikk da til Helsingfors og Riksarkivet der

St. Torfinns barnehage er den eldste på Hamar. Her fra et besøk av sognepresten.

— Biaudets samling. Senere ble det København. For å komme til arkiver på kontinentet reiste jeg fra mai -54 til mai -55: Utrecht, Brussel, Paris, München, Wien, Roma . . . Et år i hardt arbeid som ikke minst slet på min første Folkevogn.

— *Er det ikke rene detektivarbeidet å finne et tilfredsstillende kilde-materiale når man går løs på problemer som er så lite belyst fra før?*

— Det skal være visst! Arkivene er ofte vanskelige å finne frem i. Det er så store mengder som er samlet, så det skal mye bladning til før man finner det man leter etter. Da er jo til gjengjeld gleden stor.

— *Kan De nevne et eksempel?*

— I Propagandaarkivet i Roma kom jeg over en benediktiner fra Monte Cassino ved navn Olav Worm (ca. 1730—1740). Han vil til Norge som prest. Worm er navnet på en kjent familie i Danmark. Hvem er denne munken? Det sies at han er norsk, t.o.m. fra Christiania. Da må han vel også være å finne i dåpsprotokollen. Jeg gikk til Oslo Statsarkiv — og fant ham!

Men like viktig som å oppspore de

katolske prester som har tilknytning til Norge, like viktig er det å avsanne de reiser av katolske prester som ikke har funnet sted.

— *Tid til å kjede seg blir det neppe for sognepresten på Hamar. Ved siden av større avhandlinger er det jo også blitt artikler om flere av våre menigheters tilblivelse — bl.a. St. Olav i Oslo, Bergen og Halden. Kan det ikke av og til være en litt krevende kombinasjon å være både prest og vitenskapsmann?*

— Avstandene i menighetene gjør at en del reising er nødvendig. Katolikkene i Trysil, på Kongsvinger og på Raufoss må jo regelmessig ha messe og barna undervisning. En sogneprest har jo alltid oppgaver som må gjøres. For meg er det å være sogneprest på Hamar det viktigste, forskervirksomheten kommer i annen rekke!

Else-Britt Nilsen

TYSKLAND

Det teologiske fakultet ved universitetet i München har besluttet å opprette et nytt professorat for ortodoks teologi som vil bli tilbudt en teolog fra en av de ortodokse kirker. Det nye professorat vil bli den første lærestol i ortodoks teologi i Tyskland.

The Tablet

Grensesprengende bibeltolkning

Apokalypsen i nytt lys

Noutte Genton-Sunier, Sveits, er dypt engasjert i den kristne religion og har dessuten et førstehånds kjennskap til hinduismen. Hennes bøker, og de utallige forelesninger og foredrag hun har holdt i Sveits og Frankrike fra 1970 av, er frukter av dette dobbelte engasjement. Bibeltolkning utgjør en betydningsfull del av hennes verk. I bokform er hittil utkommet «Exégèse spirituelle de la Bible. Apocalypse de Jean, I» (La Baconnière, Boudry — Neuchâtel, Sveits, 1975.) Boken blir omtalt nedenfor.

For vel tre år siden utkom første del av *Noutte Genton-Suniers* bibeltolkning og vakte oppmerksomhet i Sveits og Frankrike. Så vidt jeg vet, foreligger hittil ingen anmeldelse her i landet. Boken gjør imidlertid et så sterkt og merkelig inntrykk at en legmann blir fristet til å forsøke en presentasjon. (Også fordi det kan synes på tide at forfatteren blir bedre kjent hos oss. Jeg har sett henne omtalt som en av tidenes store mystikere.) Men tro om den ikke også vil interessere teologer?

Bibelen er i tidens løp blitt forklart på mange forskjellige måter. Uten å si noe vondt om tidligere «karttegnere», har man lyst til å spå at den som våger å gå på skattejakt i Bibelen etter det kartet *Noutte Genton-Sunier* er i ferd med å tegne, vil finne mange og store skatter.

En bibelfortolkning som begynner bakfra, kunne man si, ettersom innfallsporten er Johannes' åpenbaring eller apokalypsen, denne siste bok i Bibelen, som visstnok regnes for særskilt vanskelig tilgjengelig. Det har vært en nødvendighet for forfatteren å leve seg inn i den, å trenge inn i hver setning for likesom å belyse den innenfra. Likevel er hennes bok minst like sterkt preget av et visjonært helhetssyn på Bibelen som av denne belysning av de enkelte vers i apokalypsen. *Noutte Genton-Sunier* øyner en sammenhengende linje like fra skapelsesberetningen til avslutningen av apokalypsen, en fremadskridende åpenbaring som hun sammenligner

med stadiene i den enkelte sjels vandrings mot lyset. Til tross for at dette første bind på 244 sider bare tar for seg snaut ett og et halvt kapitel av åpenbaringsbokens 22, gir det derfor langt mer enn en tolkning av disse 31 vers.

Bakgrunnen er usedvanlig. Hun er gått til verket ikke bare som protestant i det fransktalende Sveits. I en årrekke har hun praktisert en «sadhana» (åndelig disiplin) etter hinduistisk mønster, og vært elev av den kjente indiske filosof *Shri Aurobindo* († 1950). Et inngående kjennskap til Indias hellige skrifter er kommet i tillegg til mer konvensjonelle studier, bl.a. av Vestens filosofer og klassiske språk. Men viktigst har inspirasjonen vært, en inspirasjon i egentlig forstand, mottatt gjennom daglig meditasjon.

Med sine spesielle forutsetninger for fordypelse og innlevelse i Bibelen har *Noutte Genton-Sunier* kommet til å se den som Den hellige bok fremfor noen annen. Det er i og for seg interessant å konstatere at respekten for og kjærligheten til Bibelen faktisk kan vokse når den studeres i lys av indisk visdom. — Men med all sin rikdom er Bibelens bøker, såvel som andre hellige skrifter, mindre autentiske enn visdommen som inspirerte dem, sier hun. Og det er denne visdom det gjelder å finne tilbake til hvis man skal ha håp om å forstå skriftene.

Innledningsvis hevder hun at hennes bok egentlig sier det samme som

den kristne kirke, bare overført på et indre, mer åndelig plan, så det får en mer almengyldig og transcendent betydning. Hun har for øvrig et allvorsord å si Kirken: «De eksakte vitenskaper, som har gitt mennesket verdige muligheter når det gjelder å beherske den ytre virkelighet, trenger et motstykke på det mystiske plan. Og dette motstykke finnes i de hellige skrifter — — — forutsatt at de forstås av Den hellige ånd og ikke av menneskets ufullekomne forstand. Kirkens lære blir akseptert og kommer helt i skyggen av vår tids verdige nyvinninger dersom den blir hengende ved åpenbaringsens utvendige, materielle, individuelle og historiske aspekt.»

Når det gjelder forståelsen av apokalypsen, fremholder forfatteren at ikke bare andre deler av Bibelen kan hjelpe til å forklare den. Parallelliteten i de hellige skrifter er mer omfattende. I mange av strofene i de eldgamle indiske Vedaer kan vi finne igjen de samme uttrykk, den samme inspirasjon som i Bibelen.

Det er velkjent at apokalypsen gjennom tidene er blitt konsultert som en spådomsbok, full av forutsigelser om «den kommende vrede» som skulle gi seg utslag i de siste tiders skremmende hendelser. Ordene apokalypse, apokalyptisk vekker forestillinger om katastrofe og undergang. Men forfatteren ser den som noe langt annet og mer enn en spådomsbok og slår an uvante toner når hun kaller den «evangeliet om kunnskap og barmhjertighet». Hennes egen tolkning er dette evangelium, lest, undersøkt, levd, sier hun. Den er ingen demonstrasjon, heller ingen lærd redegjørelse for en religiøs lære.

Man går gjerne med på at en verdig, mystisk visjon, som Johannes'

åpenbaring, vanskelig kan forstås intellektuelt. For virkelig å kunne trenge inn i den, må man trolig selv være en mystiker, en visjonær, og *gjenoppleve* den i dens egen lysende oversanselighet. For Noutte Genton-Sunier er mystisismen et egnet middel til dypere forståelse. Ja, hun betegner den bent frem som en vitenskap, like eksakt og pålitelig som de vitenskapsgrener vi pleier å kalle eksakte!

«Apokalypsen er åpenbaringen av det indre liv, av den mystiske opplevelse. Den er de kristnes Rája-yopa, Ándens kongevei i oss.» Så høyt vurderer forfatteren Johannes' åpenbaring som vei til erkjennelse.

Johannes og Østens mystikere

Det lar seg vanskelig gjøre med få ord å formidle inntrykket av et verk båret frem av en så mektig inspirasjon. Boken bør selv få komme litt til orde. Enkelte hovedpunkter skal derfor refereres.

Hva skjedde på øya Patmos? Ytre sett ikke annet enn at Johannes, «Jesu Kristi tjener», ble «bortrykket i ånden», med andre ord falt i ekstase. Men i denne ekstatiske tilstand var det at han mottok en guddommelig åpenbaring og fikk befaling om å skrive det han så, «til de syv menighetene i Asia». Derfor skrev han ned sin visjon så nøyaktig som han var i stand til.

Ekstasen er på én gang erkjennelse og fryd. I ekstasen er mennesket og Gud ett, uløselig forbundet. Men man kan skjelne mellom to former for ekstase, sier forfatteren. Den første er «den rene ekstase» som ikke har annet formål enn opplysningen av sjelen, dens identifisering med det usynlige, en fullkommen eksistens i den salige og udelte opplevelse av det udødelige Selv. Den andre er den form man kunne kalle «pedagogisk» fordi den lærer og dikterer med nøyaktighet det menneskene skal høre. Den viser veien som den individuelle bevissthet må følge for å finne tilbake til sin opprinnelse og kjenne sin sanne natur. Denne siste form for ekstase var det

Noutte Genton-Sunier.

altså Johannes fikk oppleve på Patmos.

Det fins imidlertid mye falsk ekstase. Et av kjennetegnene på den ekte ekstase er freden som følger etter visjonen, uselvisheten, en evne til ubegrenset utstråling, til universell kjærlighet og velsignelse.

Johannes betegner selv sin visjon som «Jesu Kristi åpenbaring, som Gud gav ham for at han skulle vise sine tjenere det som snart skal skje, og som han kunngjorde ved å sende sin engel til sin tjener Johannes» (Åp. 1,1). Den mystiske tilstedeværelse i visjonen er egentlig én og udelelig. Her har den tre navn, ikler seg tre former: Jesus Kristus, Gud og hans

engel. Når det uendelige åpenbarer seg for mennesket, differensierer det seg for å bli tilgjengelig.

Åpenbaringen er gitt «for å vise hans tjenere det som snart skal skje.» De bebudede hendelser er nær forestående, uavhengige av tiden. Virkeliggjørelsen, den åndelige herlighet, er alltid nær, den er evigheten, som tilintetgjør differensieringens rom og tid, og gjenoppvekker uendelighetens fryd hos mennesket.

«Gud er kjærlighet» ifølge evangeliene. «Gud er verdens lys», «Gud er ånd og vil tilbes i ånd og sannhet». Derfor må «åpenbaringen av det som snart skal skje» være forklaringen på

(Forts. s. 14)

Forsvundne fanger i Argentina

Hvem skal tale deres sak?

15 000 mennesker har «forsvunnet» i Argentina siden kupet i mars 1976. Hentet i sine hjem av sikkerhetspolitiet eller kidnappet på åpen gate av «ikke nærmere identifiserte personer» — alene, sammen med barn eller ektefeller — de forsvundes videre skjebne er ukjent for omverdenen.

Kirken representerer et sterkt håp

Slektinger og venner av de forsvundne søker fortvilet etter opplysninger om sine kjære — etter tegn på at de er i live. Institusjoner som muligens kan støtte deres krav om opplysning blir oppsøkt. Men, på grunn av frykt for represalier fra offisielt eller halv-offisielt hold, blir den hjelp de får ofte blandet og halv-hjertet. Den romersk-katolske kirke, som har lange tradisjoner og en sterk posisjon i Argentina, er også gjentatte ganger blitt oppfordret til å engasjere seg i arbeidet for de forsvundne fangene. Mange mener at Kirkens ledere må være de første til å tale åpent og ureservert mot de overgrepene befolkningen i landet lider under. Dessverre sliter Kirken med endel unnfalighet på dette punkt. Til tross for sin sterke stilling, har nemlig også Kirken møtt store vanskeligheter. De av Kirkens representanter som uttaler seg åpent om regimets brudd på menneskerettighetene, risikerer å bli fengslet, torturert og myrdet. Både prester og legfolk risikerer frihet og liv når de tar fatt på arbeidet med å avdekke

Den franske nonnen søster Alicia Domon ble bortført utenfor kirken St. Cruz i Buenos Aires 8. desember 1977. Man vet ikke om hun lever fremdeles.

forholdene omkring de forsvundne fangene.

Inntil 1977 hadde den kirkelige ledelse ennå ikke samlet seg til en offentlig fordømmelse av bortførelsene. Hjelp til fortvilede pårørende var basert på privat initiativ fra enkelte prester, nonner, munk og biskoper. I mai 1977 offentliggjorde imidlertid Biskopenes Nasjonale Konferanse en erklæring der det ble sagt at «sikkerhetsmessige hensyn ikke rettferdiggjør brudd på menneskerettighetene». Den kirkelige ledelse har gjentatt sin uttalelse både i 1978 og

i 1979 og anmodet de politiske myndigheter om å bidra til den interne fred ved å svare på henvendelser angående forsvundne personer og å ta opp etterforskning i de forskjellige sakene. Det er ikke kommet noen reaksjon fra myndighetene på Kirkens anmodninger.

Følgende sitat viser hvor stort håp mange av de pårørende nærer til Kirkens engagement. Det viser også den frustrasjon som oppstår når Kirken ikke virkeliggjør disse håp. Brevet er sendt til erkebiskopen i Buenos Aires etter en årlig religiøs feiring 1. oktober 1978. Det er undertegnet av en gruppe mødre:

«De så oss i Lujan, nær opp til alterringen under messen. Utvilsomt hørte De også våre fortvilede oppfordringer da vi bad Dem å ta våre barn med i Deres bønner. De unge som var samlet omkring, har ganske sikkert bedt for dem — stille, i sine hjerter. Men De nektet å si et ord, det var ingenting i Deres lange preken som berørte dette grusomme problem, det mest beklagelige i vårt land.»

«Som kristne, som argentinere, som mødre — vi kan ikke forstå denne unnfalighet hos den kirkelige ledelse, denne ufølsomhet overfor vår sorg, denne lidelse som bevisst påføres oss av dem som har politisk makt. Hvis Herrens prester tier stille på grunn av manglende forståelse, på grunn av frykt eller manglende tiltro til sitt evangeliske kall, hvem skal da tale? Hvem skal tale for dem som ikke selv kan gjøre det?»

Bortført og drept?

Et graverende eksempel på overgrep mot kristne som engasjerer seg for de forsvundne, er historien om de to franske nonnene søster Alicia Domon og søster Leonie Duquet. Søster Alicia ble bortført sammen med 14 andre kvinner utenfor kirken St. Cruz i Buenos Aires 8. desember 1977. Søster Alicia arbeidet sammen med biskopen av Qulimes i en økumenisk organisasjon som engasjerer seg i de forsvundnes sak. To dager etter den første bortførelsen, forsvant søster Leonie under liknende omstendigheter.

I januar 1978 ble flere døde funnet på en strand utenfor Buenos Aires. Blant de døde var to kvinner som kan ha vært de franske nonnene. Meldingen om dette er aldri blitt bekreftet offisielt. Kvinnene er føyd til den lange rekken av DESAPAREIDOS — forsvundne personer.

Amnesty aksjon

Amnesty International arrangerer i mai-juni en aksjon på vegne av de forsvundne i Argentina. Aksjonens mål er å spre opplysning om forholdene som er klare brudd på FN's erklæring om Menneskerettighetene. Idet aksjonen pågår omtrent samtidig i alle land der organisasjonen har medlemmer, håper man å skape en bred opinion mot disse overgrep mot medmennesker. Amnesty International oppfordrer leserne til å sende appeller til myndighetene i Argentina på vegne av dem som er forsvunnet. I brevet bør man be om at en uavhengig undersøkelseskommisjon må få undersøke omstendighetene omkring bortførelsene. Brevforslag på engelsk samt navn på forsvundne personer kan fåes ved henvendelse til Amnesty International, Norsk avd., Akersgata 39, Oslo 1.

Brevene bør sendes til:

Su Excelencia General Jorge Rafael Videla
Presidente de la Republica Argentina,
Casa Rosada,
Buenos Aires Capital Federal,
Argentina.

UNGDOMSKATEKESEN . . .

(Forts. fra s. 3)

nester. Forberedelsene til messen har gått på omgang blant deltagerne slik at alle skulle bli kjent med messens oppbygning. Gruppen skulle finne frem til lesninger, lage forbønner, velge ut sanger, formulere kirkebønn, ofringsbønn og slutningsbønn. Noen ganger har deltagerne dramatisert evangeliestykket eller de har pyntet kirken. Det gjelder å bli fortrolig med eukaristien. Som nevnt innledningsvis, var det sjeldent at konfirmanter tok del i gudstjenestene i menighetskirken. Derfor har nettopp gudstjenestene på Mariaholm vært av uvurdelig betydning for de unge.

Foreldrekontakt

Ungdomskatekesens ledere har sett det som en stor fordel at det ble etablert personlig kontakt med foreldrene. Undervisning i vår kirke kan bare drives i samarbeid og forståelse med foreldrene, hvor kirkens undervisning blir en videreføring på det grunnlag som hjemmet har lagt. Det har alltid stått klart for oss at Ungdomskatekesen ikke var erstatning for katolsk oppdragelse i hjemmet eller, for den saks skyld, deltagelse i menighetens liv.

Da Ungdomskatekesen startet for fem år siden, var det en forutsetning at man skulle etablere en så nær kontakt med foreldrene som mulig. Av den grunn ble det holdt foreldremøter hvor alle foreldre var invitert. Meningen var at ledere og foreldre skulle bli kjent med hverandre og at foreldrene ble holdt orientert om undervisningens innhold og form. Denne kontakt skulle også videreføres ved en kort orientering som ble sendt foreldrene før hver weekend. Det ble valgt et foreldreråd, der man fikk mulighet til å drøfte saker som berørte foreldrene. Møtene har vært avholdt et par ganger i året.

Hva med fremtiden?

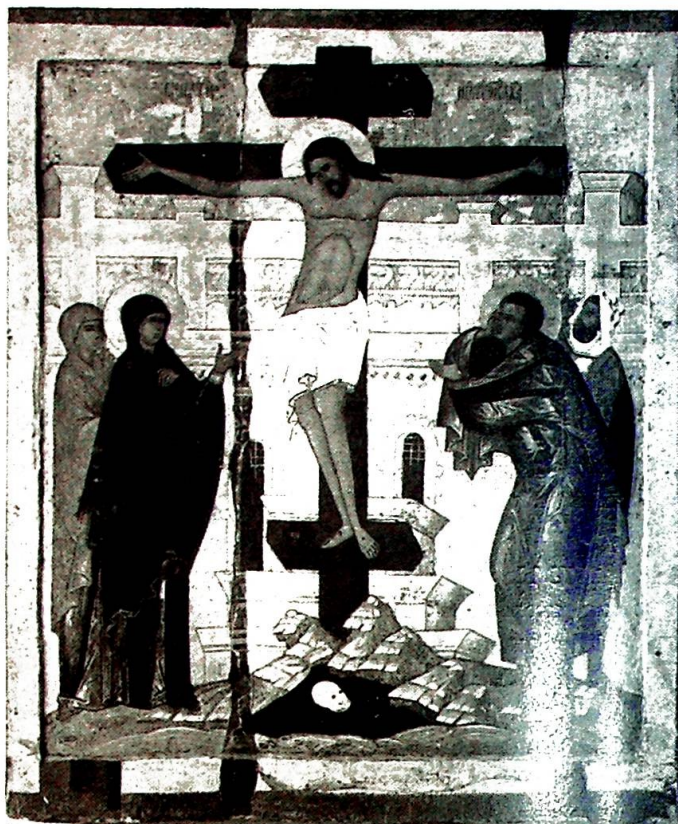
Ungdomskatekesen har uten tvil hatt mange fordeler i forhold til tid-

ligere undervisningsformer. Den mest iøynefallende er fellesskapet mellom de unge. Deltagerne på disse weekendene kommer fra forskjellige sosiale lag med ulik familiebakgrunn. Et stort pluss ved opplegget har vært at de unge har truffet andre katolske ungdommer som de kunne knytte vennskapsbånd med. Mange har etter hvert fått forståelsen for at de — på tross av at de hører til en minoritetskirke, — likevel hører inn i en større sammenheng.

For unge mennesker i dagens Norge, er det sterke drag til konformitet. Det å være ung katolikk, betyr ofte at en må våge sin egen kurs. Nettopp på dette felt har denne form for undervisning hatt de største fordeler. I mange tilfeller har den tjent til bevisstgjøring for unge katolikker.

Et opplegg over flere år står og faller med en stabil lederstab. De fem år Ungdomskatekesen har bestått har vi hatt trofaste ledere som har gjort en stor innsats. En weekend på Mariaholm går ikke av seg selv, den krever meget forberedelse og mye initiativ for å kunne gjennomføres. Kort sagt, det er meget krevende. I likhet med andre aktiviteter i vår kirke er det hele avhengig av drivende innsats. De foregående år har de ansvarlige funnet frem til kvalifiserte ledere. I dag er det skjedd en forandring. Det er blitt meget vanskeligere å finne frem til legfolk og for den saks skyld prester og søstre som er villige til å være med. Det fortoner seg for ledelsen som om man i vår kirke har nedprioritert forkynnelsen innad i våre menigheter. Ungdomskatekesen er nemlig en form for forkynnelse i ordets egentlige forstand. Nettopp denne utvikling må sterkt beklages. Kirkens vekst er i høy grad avhengig av at lærere og oppdragere i kirkens tjeneste greier å gjøre katolsk tro og liv tilgjengelig for den oppvoksende slekt. Ungdomskatekesens videre skjebne er i altoverveiende grad avhengig av at man greier å finne frem til prester, søstre og legfolk som har evne og vilje til en målbevisst katekese.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00	—	
Akersveien 1	sond.: 9.30	11.00	
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng) 19.00	—	
<i>St. Hallvard kirke, Frans'skanerne,</i>	8.35	11.00	
Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		—	
<i>St. Dominikus kirke, Domini'kanerne,</i>	9.00	11.00	
Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	18.30	—	
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello,</i>	9.00	—	
Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21			
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>	9.00	11.00	
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>		10.00	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke, lörd.: 18.30</i>		11.00	
Tyholmen, tlf. 22 209	sond.: 8.00		
BERGEN: <i>St. Pauls kirke, lörd.: 19.00</i>		11.00	
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	sond.: —		
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sond.: 9.30		
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke, lörd.: 18.00</i>		10.30	
Cappelsgt. 1, tlf. 83 20 19	sond.: 8.30		
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke, lörd.: 9.00</i>		11.00	
Kongensgt. 9, tlf. 11 438			
HALDEN: <i>St. Peters kirke, lörd.: 9.00</i>		10.45	
Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168			
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke, lörd.: 18.00</i>		11.00	
Torvgt. 113, tlf. 23 751	sond.: —		
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke, lörd.: 11.00</i>			
Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke, lörd.: 9.00</i>		11.00	
Vesterngt. 5, tlf. 22 381			
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke, lörd.: 18.00</i>		11.00	
Kirkegt. 3, tlf. 24 225	sond.: —		
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken, lörd.: 18.00</i>		10.00	
We'demannsgate 3 A, tlf. 52 550	sond.: —		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke, lörd.: 9.30</i>		11.15	
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85			
MOSS: <i>St. Mikael's kapell, lörd.: —</i>		17.00	
Ryggeveien 24, tlf. 51 038			
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke, lörd.: 8.30</i>		11.00	
Sverresgt. 26, tlf. 50 793			
STABEKK: <i>Maria kirke, lörd.: 8.30</i>		10.45	
Nyveien 17, tlf. 53 77 35	19.00		
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>	9.30	10.30	
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke, lörd.: 17.00</i>			
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	sond.: 8.30	11.00	
	9.30		
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke, lörd.: 11.00</i>			
Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949			
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i>		Efter avtale	
Finne, tlf. 12 510			
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke lörd.: 8.45</i>		11.00	
Prinsensgt. 2a2	19.00	—	
B'skopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital, lla, tlf. 21 670</i>	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke, lörd.: 11.00</i>			
Flintegt. 5, tlf. 72 779			
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og lörd.: 11.00</i>			
St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29			
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke, lörd.: 11.00</i>			
Parkveien 23, tlf. 51 467			
ALESUND: <i>Vår Frue kirke, lörd.: 17.00</i>		11.00	
Norvesund, tlf. 37 558	sond.: 8.30		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, lörd.: 18.00</i>		11.00	
Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	sond.: —		
<i>St. Elisabethsostrene, lörd.: —</i>			
Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sond.: 8.00		
BODØ: <i>St. Eysteins kirke, lörd.: 8.15</i>		10.30	
Hernesveien 22, tlf. 21 783			
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke, lörd.: 19.00</i>		11.00	
Salsgt. 52, tlf. 11 447			
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke, lörd.: 15.00</i>		10.30	
Skolegt. 4, tlf. 61 501	sond.: —		
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken, lörd.: 18.30</i>			
Håreksgt. 82			
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke, lörd.: —</i>		Efter avtale	
Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			

LITURGISK KALENDER

JUNI

8. Ferial. Tob. 11, 5—17. Mk. 12, 35—37.
9. Ferial eller Efrem, diakon og kirkelærer eller Jomfru Marias lørdagsmesse. Tob. 12, 1.5—15.20. Mk. 12, 38—44.
10. **Treenigheten.** Deut. 4, 32—34.39—40. Rom. 8, 14—17. Mt. 28, 16—20.
11. Barnabas, apostel. Ap.Gj. 11, 21b—26; 13, 1—3. Mt. 10, 7—13.
12. Ferial. 2. Kor. 1, 18—22. Mt. 5, 13—16.
13. Antonius av Padua, prest og kirkelærer. 2. Kor. 3, 4—11. Mt. 5, 17—19.
14. Ferial. 2. Kor. 3, 15—4, 1.3—6. Mt. 5, 20—26.
15. Ferial. 2. Kor. 4, 7—15. Mt. 5, 27—32.
16. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 2. Kor. 5, 14—21. Mt. 5, 33—37.
17. **Kristi legemsfest.** Ex. 24, 3—8. Hebr. 9, 11—15. Mk. 14, 12—16. 22—26.
18. Ferial. 2. Kor. 6, 1—10. Mt. 5, 38—42.
19. Ferial eller Romualdus, abbed. 2. Kor. 8, 1—9. Mt. 5, 43—48.
20. Ferial. 2. Kor. 9, 6—11. Mt. 6, 1—6.16—18.
21. Aloisius Gonzaga, munk. 2. Kor. 11, 1—11. Mt. 6, 7—15.
22. **Jesu hjertefest.** Hos. 11, 1b.3—4.8c—9. Efes. 3, 8—12.14—19. Joh. 19, 31—37. (Paulinus av Nola, biskop og John Fisher, biskop og Thomas More, martyr feires ikke).
23. Ferial eller Jomfru Marias rene hjerte. 2. Kor. 12, 1—10. Mt. 6, 24—34. (til Jomfru Marias rene hjerte: Luk. 2, 41—51.). Vigiliemesse til **Johannes Døperens fødsel.** Jer. 1, 4—10. 1. Pe. 1, 8—12. Luk. 1, 5—17.
24. **Johannes Døperens fødsel.** Jes. 49, 1—6. Ap.Gj. 13, 22—26. Luk. 1, 57—66.80.
25. Ferial. Gen. 12, 1—9. Mt. 7, 1—5.
26. Ferial. Gen. 13, 2.5—18. Mt. 7, 6.12—14.

Bønneintensjon for Kirkens misjon:

I juni: La oss be om misjonskall blant medlemmene av de unge kirkene.

NY GIV PÅ STORD

I flere år er det blitt holdt katolsk gudstjeneste på Stord i alle fall en gang i måneden, og barna har vært med på

intensivundervisning i Haugesund. Messen er blitt holdt privat eller i kapellet på Lærerskolen.

Nå har St. Franciskus-søstrene kjøpt

hus her, og to søstre flyttet inn 19. mars i år. Søster Rita van Balen har slått seg ned her og har foreløpig fått med seg en søster som blir her til sommerferien. Deretter håper hun at to søstre vil melde seg til et nytt søsterfelleskap.

Dette gir nye perspektiver for katoikkene her. I søstrenes hus vil det bli kapell og møtested for menigheten, og undervisningen av barna kan heretter foregå her, et gode for barna, og en avlastning for Haugesund.

4. april ble det for første gang holdt messe i det nye huset, foreløpig i søstrenes stue.

«St. Josephs Kirke», Haugesund

Den nordiske valfart til Lourdes

10.—17. august 1979

8 dagers flyreise med full pensjon

Pris: Kastrop/Lourdes tur-retur, på hotell d.kr. 2.300,—

Særpris for syge og handicappede på

«Accueil Ste Bernadette» d.kr. 1.575,—

Valfartspræst: Pater Niels KIÆR, S.J.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

Franske bøker:

Joseph de Roeck: Jean Paul II, kr. 51,—.

Les Ecrites des Pères Apostholiques, La Didacheé, L'Epitre de
Clement de Rome, kr. 23,35.

Jean Tauler: aux «amis de Dieu», kr. 19,—.

Carlo Carrubbo: Le désert dans la ville, kr. 35,—.

Daniélou: Bible et Liturgie, kr. 43,80.

Engelske bøker:

Joseph de Roeck: John Paul II, kr. 47,50.

Karol Wojtyla: Sign of Contradiction, kr. 44,90.

Karol Wojtyla: Easter Vigil and other Poems, kr. 40,25.

Norske bøker:

Küng: Hvorfor være kristen?, kr. 89,—.

Küng: 20 teser om det at være kristen, kr. 21,30.

Melin: Om å godta seg selv, kr. 12,—.

Inge Lønning: Verden full av djevler, kr. 53,—.

Russisk/ortodokse plater:

La Divine Liturgie de Saint-Jean Chrysostome, kr. 58,—.

Grande Liturgie Orthodox-Slave, 3 plater à kr. 58,—.

(Kan kjøpes separat.)

Grande Liturgie Bulgare, kr. 58,—.

Liturgie Ukrainienne et Russe, kr. 58,—.

Chants de la Liturgie Slavonne, kr. 58,—.

Russian Orthodox Church Music à kr. 65,—.

Vol. 1: Selected Hymns of the Trinity, Selected Hymns of Great Lent.

» 2: Selected Hymns of Great Saturday and Easter.

» 4: Orthodox Church Music from Finland.

» 5: Selected Hymns and Chants.

» 6: Selected Hymns from the Services.

» 7: Vespers of Good Friday.

Ønsker De å bruke ferien til å lese det De ikke har tid eller ro til å lese ellers i året, eller å lytte til god musikk? Kom innom oss og se vårt utvalg.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammer- fest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstre- nes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tonsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tromsø
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tromsø
St. Olavs Kirke		
Bispegården	}	Tromsø
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tromsø
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

film:

39 TRINN MED ELEGANT SPENNING

«De 39 trinn» er en kriminalfilm med en rekke komiske innslag. Filmen er basert på romanen av samme navn. Historien foregår i England og Skottland anno 1914. Oberst Scudder i etterretningstjenesten har snust opp at det er planer om å drepe den greske statsminister under hans kommende besøk i London for på denne måten å fremskynde utbruddet av den første verdenskrigen. To ministre som har fått vite hva Scudder vet, blir myrdet, og Scudder vet at han er den neste. Han rømmer sin leilighet og søker tilflukt hos en ung, ferierende ingeniør, Richard Hannay, som ufrivillig blir dratt inn i en komplisert og farlig spionsak.

Og dermed er det duket for løping over skotske heder, vakre kvinner, flotte slott, vakre veteranbiler og happy ending.

Det er ikke første gangen at denne romanen er filmet. Hitchcock valgte romanen som tema for sin gjennombruddsfilm. Men for første gang er filmen nå lagt til bokens tidsperiode, nemlig 1914.

Filmen er 110 % britisk. Det formelig lukter tweed, parfymert pipe-

Robert Powell og Karen Dotrice i «De 39 trinn».

tobakk og skinnstoler. Men atmosfæren i filmen er blitt deretter, både lun og hyggelig. Dessuten er historien kjapt og godt fortalt, uten særlige dødpunkter. Det er dessuten nok av pussige scener som gjør filmen halvt ironisk, halvt dramatisk.

Endelig må miljøskildringen nevnes. Det er sjelden man ser en så gjennomført grundig skildring av en spesiell tidsepoke. Den fantastiske ansamling av veteranbiler er alene grunn god nok til å se filmen. Robert Powell som den lett forvirrede Robert Hannay som uvitende blir trukket inn i en stor spionasjesak, illuderer sin rolle godt. I andre større roller fin-

ner vi David Warner, Eric Porter, Karen Dotrice og John Mills.

Filmens største svakhet er at det til tider kan bli litt vel mye løping. Her kunne man godt ha begrenset seg. Store deler av scenene fra Skottland består av skjønne bilder fra skotske landskap, med filmens hovedpersoner uavlatelig løpende i bakgrunnen.

Men ellers er det blitt et godt stykke film. Stort sett kan man si at den hever seg over dusinvarene ved sin kjappe måte å skildre en historie på, og ved sine pussige scener. Om den anbefales? Javisst.

Christian Boe Astrup

Grensesprengende . . .

(Forts. fra s. 9)

åndelige hendelser, bestemt til å fullbyrdes i menneskets bevissthet.

Da Johannes under ekstasen fikk befalingen om å skrive, vendte han seg om for å se hva det var for en røst som talte til ham. Det han fikk se, var «syv lysestaker av gull, og midt imellom lysestakene en som lignet en menneskesønn.» (Åp. 1, 12—13.)

Johannes er vendt innover i seg selv, og det er der han møter Gud. Han finner igjen Kristus, som døden hadde tatt bort fra hans øyne. Og denne gang er det den udødelige Kristus i sin fulle stråleglans han betrak-

ter. Kristus er visjonens kraftsentrum. De syv lysestaker av gull er bildet på de syv plan i den inkarnerte bevissthet, i skaperverket. Bevisstheten er lys, og den gir lys, som lysestaken. Den eneste og høyeste bevissthet er i virkeligheten Gud. Når den manifesterer seg i universet som utgår fra den, kommer den til syne under oppdelingens aspekt, hvor lyset tilsynelatende splittes opp.

Tallet syv, som går igjen like fra begynnelsen av profetien, bør ikke forstås altfor snevert. Det svarer til et helhetsbilde, hvor fire spesielt betegner materien og tre ånden. Østens filosofiske tradisjon regner med syv trinn i den mystiske oppstigning, syv

lotuser eller sentre som skal utfolde seg og åpenbare sin harmoni, helt til den øverste lotus springer ut i issen, blomsten med tusen kronblad som symboliserer den fullstendige opplysning, hvor den individuelle sjel, som dør fra seg selv, og gjenfinner sin identitet med Gud, fullbyrdes i fryden.

De syv hovedaspekter ved livet som Østens mystikere avslørte for årtusener siden, vises like klart i apokalypten, om enn på en annen måte. De syv menigheter, de syv stjerner, senere de syv segl, de syv engler, de syv basuner osv. er forskjellige aspekter av den ene åpenbaring, de syv stadier i erkjennelsen.

«I sin høyre hånd hadde han syv stjerner» står det i Ap. 1, 16 om ham «som lignet en menneskesønn». Og i vers 20 får Johannes vite hemmeligheten med stjernene og lysestakene: «De syv stjerner er englene for de syv menigheter, og de syv lysestaker er de syv menighetene.» Budskapet blir gitt til syv menigheter på et visst stadium i deres åndelige utvikling, men det angår samtidig de forskjellige plan i det jordiske liv og i den menneskelige bevissthet. De syv stjerner er det udødelige sentrum i hvert plan, den Åndens flamme som er gjemt i hvert av dem.

«Skriv til engelen for menigheten i Efesos», «Skriv til engelen for menigheten i Smyrna» osv. Ånden henvender seg til *engelen*, dvs. til seg selv i mennesket. For Ånden alene kjenner Ånden, Ånden alene *forstår* den.

Herren har et inngående kjennskap til tilstanden i de enkelte menigheter eller stadier, og budskapene er avpasset etter den. I brev nr. 2, til Smyrna, heter det bl.a. (Ap. 2, 10): «Se, djevelen kommer til å kaste noen av dere i fengsel, forat dere skal prøves, — — —» Djevelen er sinnet formørket av ego'ets overvekt. Og djevelen kaster oss ofte i fengsel, inni oss selv, et fengsel som utgjøres av tilsynelatende håpløst flokete situasjoner, hvor bevisstheten kveles i sin egen forvirring. Dens visjon, dens forstand formørkes, dens åndskraft blir borte. Prisen som sjelen må betale for sin vekst, er stadige renselser som ofte er forvirrende og grusomme. «Og dere skal ha trengsel i ti dager.» Trengselen varer ikke evig. Djevelens herredømme, dvs. oppdelingen som fører til uvitenhet, nøling og feiltagelser, trenger ikke inn i uendeligheten. Trengselen skal vare i ti dager! Den kan vare i århundrer for den saks skyld, men det er dens særpreget å være begrenset, å ha en ende. Både himmel og helvete er inni oss, og helvete har ikke adgang til evigheten.

«Vær tro inntil døden, så skal jeg gi deg livets krone.» Å være tro inntil døden er å gjennomløpe den fullstendige renselses skala med syv trinn.

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82

BERGEN

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

FORSIKRINGSSELSKAPET VESTAS
VESTA **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Apokalypsens død er ikke en slutt, men den lykksalige gjenfødelse til det evige livs herlighet.

Den merkelige slutten på Smyrnabrevet er det siste som behandles i foreliggende bind: «Måtte den som har ører, høre det som Ånden sier til menighetene: Den som seirer skal ikke lide den annen død» (Ap. 2, 11). Den annen død er den individuelle bevissthets død. «Den som seirer» er det virkelige Jeg i hele tilværelsen, universets levende grunnlag, til stede i hvert menneske. Vår sjel frir seg fra individualiteten for å vende tilbake til sin fullstendige natur, som er den uplettede evighet.

Visjonen av dette har vært merkelig ens fra folk til folk gjennom tidene. Eldgammel indisk mystikk beskriver det slik: «Bevisstheten svinger bort i det udifferensierte hav av melk», og apokalypsen sier: «Foran tronen er det likesom et glasshav, likt krystall» (Ap. 4, 6).

Den annen død rammer bare dif-

ferensieringen, de grader av åndelig forståelse som frykter for Sjelens enhet og livets urokkelige evighet.

Et viktig budskap idag

Underveis til denne foreløpige avslutning er begrepet «engel» blitt allsidig belyst, og vi har fått en dypere innsikt i ekstasens vesen. Kristusbildet som utledes av apokalypseteksten med støtte i andre bibelsteder, gjør kanskje likevel sterkest inntrykk. Kort fortalt: Den blendende skikkelser som vandrer mellom de syv gulllysestaker, med den mektige røst, med de syv stjerner i sin hånd og et ansikt «som solen når den skinner i sin kraft», er «den første og den siste og den levende.» Den samme som kan si: «Jeg er Alfa og Omega», og som er Gud selv. I Paulus' brev til kolosserne, 1, 15, uttrykkes det slik: «Han er bildet av Gud den usynlige, den førstefødte av hele skaperverket.» Parallellen i hinduismen er

(Forts. neste side)

den guddommelige Mor, den første differensiering, den første manifestasjon av det upersonlige Absolutte (Brahman) og nødvendig for det øvrige skaperverk.

Kristus er det bilde av den usynlige og ufattelige Gud som menneskesinnet kan gripe og tilbe. Derfor er han uunnværlig for individet under oppstigningen mot sannheten, hvor selv Herren forsvinner. For det Absolutte har intet navn. Intet definerer eller begrenser det. Det Er.

Kristus viser oss den guddommelige identifikasjons vei, mulig for enhver fordi den er inkarnert i enhver fra skapelsen av. At storparten av de troende oppfatter Kristus som noe utenfor dem, begrenset i tid og rom, er en hindring for erkjennelsen. Og man vil lett havne i den villfarelse som intoleransen er, hvis man fester seg ene og alene ved Kristi jordeliv. Kristus er det uendelige i oss, veien, sannheten, livet, og lyset av den udødelige lyksalighet og hellighet som er uttrykt i universet.

«Hans føtter var lik glødende bronse, som om de var opphetet i en smelteovn.» (Åp. 1, 15.) Kristus, som selv er den fullstendige inkarnasjon av Faderen, blir plassert «i smelteovnen», opphetet av den. Han er ikke bare inkarnert i verden, men også verdens renselse, offerilden som føder den til erkjennelse av udødeligheten.

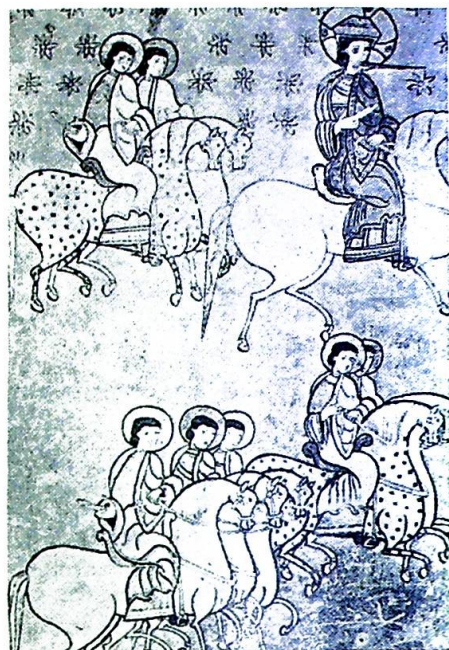
*

Når man studerer et kunstverk, f.eks. et relieff, er belysningen viktig. En flytting av lyskilden kan ofte gi forbløffende resultater og avsløre ting man før ikke så. Noe lignende kan tydeligvis gjøre seg gjeldende på religionenes område. For Noutte Genton-Sunier har hinduismen vært en mektig lyskilde som har avslørt uante dybder i den kristne religion og hjulpet henne til å gjenoppdage dimensjoner som var gått tapt, iallfall for svært mange av oss. Den Kristus hun

ser, er så universell og samtidig så nær, at man uvilkarlig spør: Hvor mange med utelukkende kristen bakgrunn formår å se ham i et så strålende lys? Men det burde kanskje ikke overraske at de store religioner kan bidra til å forklare hverandre gjensidig og derved berike hverandre.

Når forfatteren begynner sin bibeltolkning med Johannes' åpenbaring, er det kanskje fordi hun har funnet at nettopp den har et viktig budskap til oss i dag, hvis bare dens symbolspråk blir forstått. I hennes hånd blir den merkelig ny, og samtidig almengyldig, tidløs. Hvordan hun vil tolke alle de følgende syner i profetien, kan jeg ikke forutsi, bortsett fra at de vel alle vil bli sett som stadier i den enkelte sjels utvikling. Hovedsaken er at apokalypsen oppfattes som en vei viser fra den individuelle til den altomfattende bevissthet, til erobringen av Selvet, det Absolutte, Evigheten, gjennom overvinnelsen, «korsfestelsen» av ego'et. For et legmannsskjønn en ny og løfterik utlegning, enten det nå dreier seg om en nyoppdagelse eller om en gjenoppdagelse av en tidligere kjent sannhet.

«Verdens ende, i enhver og for alle, er så langt fra en universell og uopprettelig katastrofe. Den er avskaffelsen av fellen i den menneskelige og kosmiske bevissthet, den felle og den løgn som tvinger skaperverket inn i

dualismens illusjon. For alt er Ett, fra begynnelsen av og for alltid.»

«Korset er prisen for forløsningen for enhver, — — — Det det gjelder for mennesket, er ikke å drømme foran korset og gjenta at korset har løskjøpt det fra dets feil. Det det gjelder, er å fatte korset i seg selv, å trenge inn i dets betydning ved å betrakte det med Åndens blikk. Korset er frelsen fordi det viser enhver den vei han må følge, veien til virkeliggjørelsen. Det er ved enden av den at «alt er fullbrakt».

Man synes man aner hva kristendommen kan være — rett forstått. Et salt som ikke har mistet sin kraft. Og kanskje det nettopp er slik mystikere, helgener, martyrer alltid har forstått den?

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen O.P.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken O.P., Ella McGeorge, Kjell Arild Pollestad O.P., Gunnell Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5. Oslo 1, telefon 20 72 26.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.
Kr. 35 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen 24 nr. årlig. — Postgiro 20 46 480